

ROČNÍK LXV

LEDEN 2011 • ČÍSLO 01

HLAS

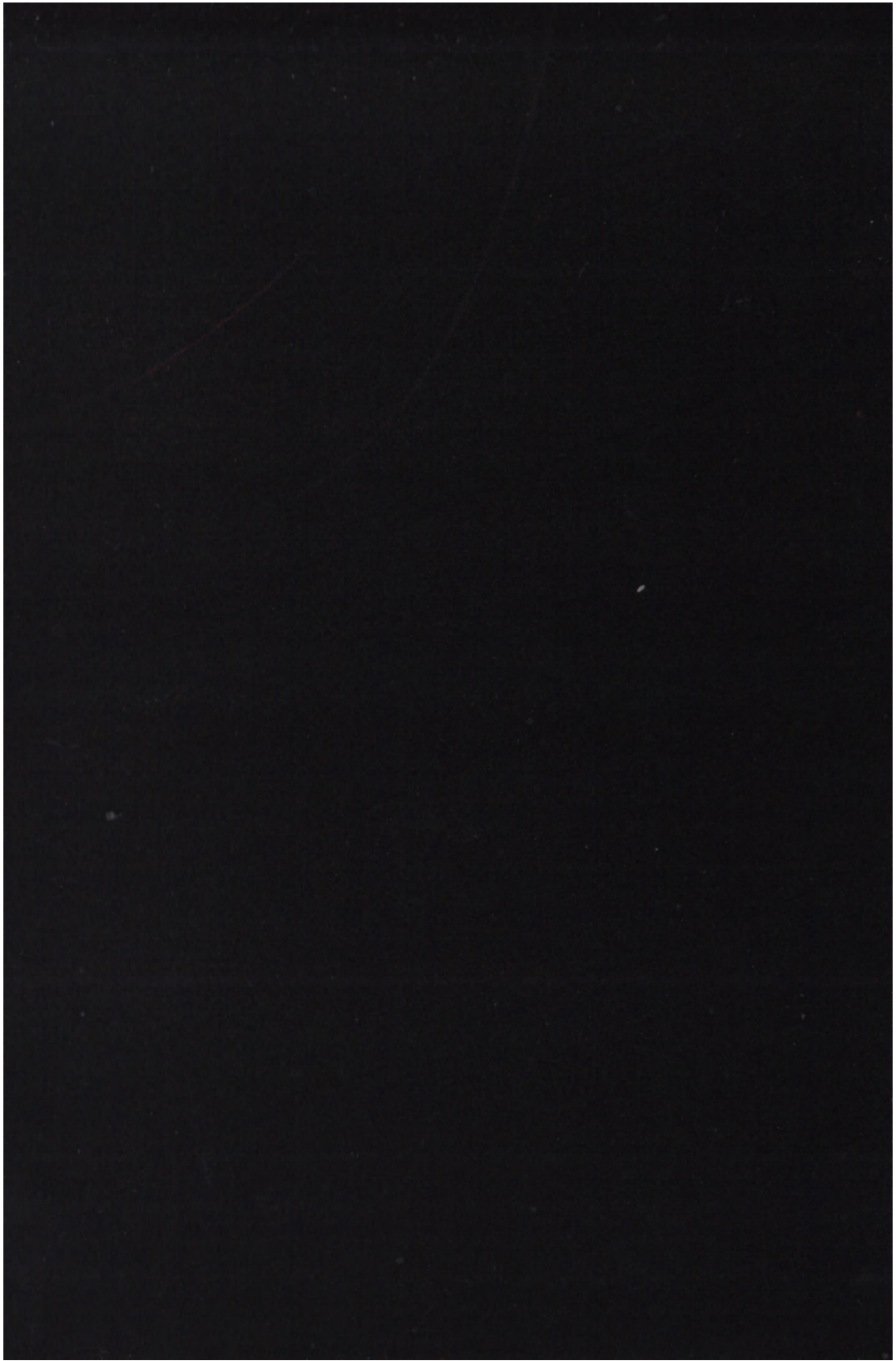

PRAVOSLAVÍ

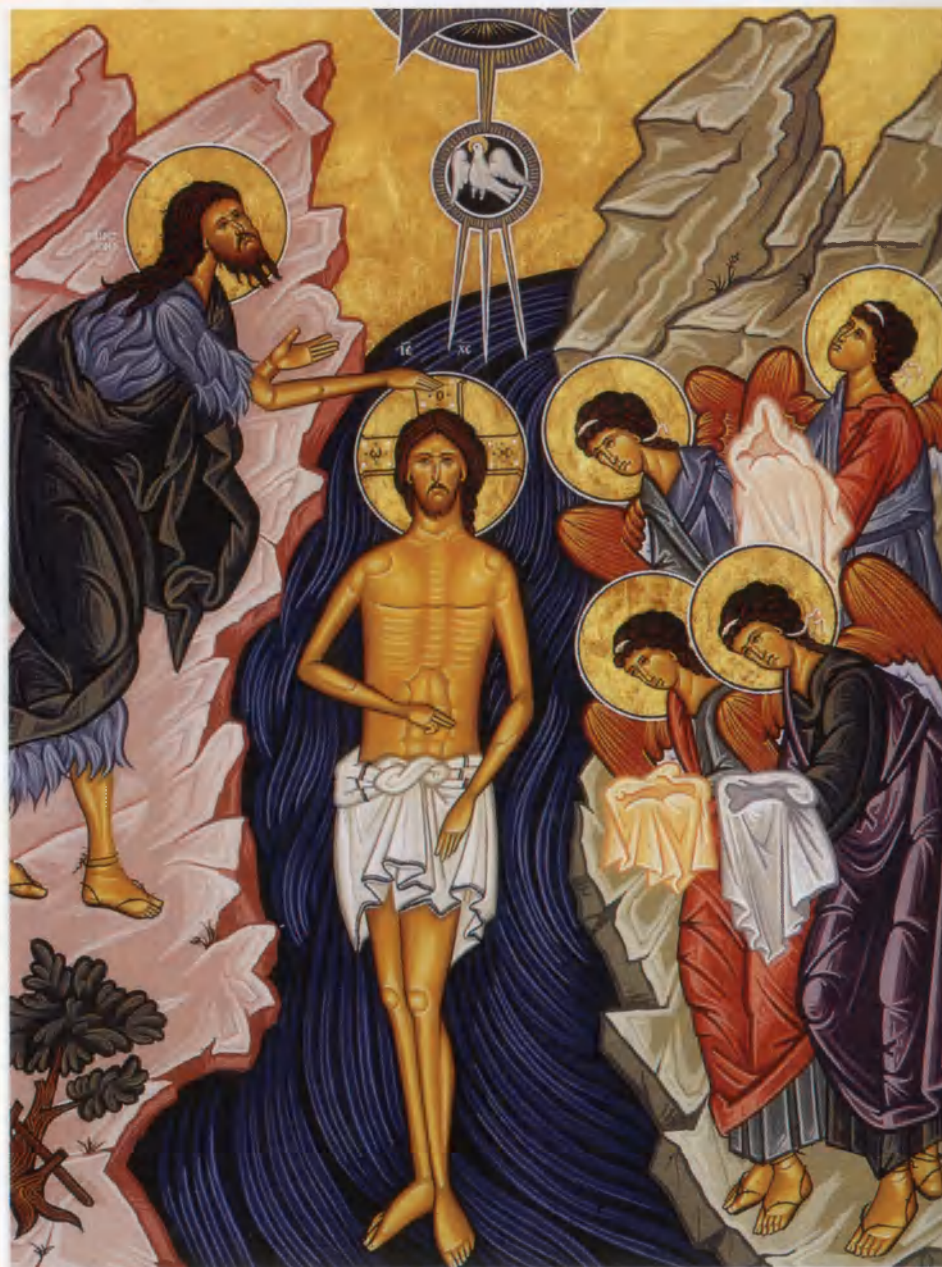
CENA 24 Kč/16

LÉKAŘ, KDYŽ BYL SAMUEL JEŠTĚ MALÝ,
SŮL ZEMĚ, SVĚTCI V LEDNU

IKONA SVÁTKU - ZJEVENÍ PÁNĚ

EDITORIAL

OBSAH

EDITORIAL	3	ZPRÁVY ZE SVĚTA	15
SLOVO METROPOLITY	5	RECENZE	18
STARÝ ZÁKON	6	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	19
CÍRKEV A SPOLEČNOST	8	POZVÁNKY	22
NÁD SLOVY EVANGELIA	10	PROGRAM METROPOLITY	23
ZE ŽIVOTA SVATÝCH	13	PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE	24

Vážení čtenáři,

dostává se vám do rukou první letošní číslo Hlasu pravoslavní, ve kterém bych vám chtěl především popřát hodně zdraví, štěstí a síly do nastávajících měsíců a dnů a také vás seznámí s několika změnami, kterých váš časopis Hlas pravoslavní doznává.

Tla první změna, které jste si zajisté všimli, se týká obálky. Zde jsme se rozhodli nepatrně pozměnit grafiku – především s cílem odlišit jednotlivé ročníky. Další pocín, ke kterému jsme se odhodlali, se týká 3. strany obálky. Zde chceme vám, našim čtenářům, postupně obrazem přibližovat zejména méně známá historická místa spojená s pravoslavím na území Čech, Moravy i Slovenska. Věříme, že se nám naši novou rubriku „Místa hodná paměti“ také díky zajímavým tipům některých z vás podaří učinit pozoruhodnou a zajímavou.

Bylo by samozřejmě chybou, pokud bychom rezignovali na ikonopis a ikony, které jsou důležitým projevem pravoslavné víry a zbožnosti. Proto bude 2. strana obálky patřit v roce 2011 kvalitní reprodukci ikony světce, světice anebo svátku daného měsíce.

Dlouhodobě pocítujeme v Hlasu pravoslavní absenci výkladů jednotlivých částí Písma svatého Nového zákona a také přiblížení životopisů světců a světic Božích, kteří jsou pro nás dodnes inspirujícím vzorem a příkladem. Absenci těchto dvou témat se budeme

EDITORIÁL

snažit v roce 2011 napravit.

Další oblastí, kterou pokládáme za velmi důležitou, je část našeho časopisu obracející se k mladým a nejmladším členům církve a k těm, kdo učí náboženství. Zde hodláme Hlas pravoslavi rozšířit o pravidelnou rubriku „Pro nejmladší čtenáře“.

Další rubrika, která by se měla na stránkách časopisu objevit, bude nadešlá slovy „Církev a společnost“.

Velkou a zásadní změnou však bude zmenšení rozsahu časopisu. Ten by měl v roce 2011 mít podstatně méně stran. To je diktováno jak ekonomickou stránkou (mnoho odběratelů za odběr časopisu navzdory našim opakovaným výzvám neplatí anebo platí pozdě), tak skutečností, že časopis o rozsahu 32–40 stran se jednoduše nedaří včas zaplnit dostatkem kvalitního textového a obrazového materiálu a dochází pak v jeho vydávání k notorickému zpoždování. Z těchto důvodů bylo na úrovni vydavatele, jímž je Úřad metropolitní rady v Praze, přijato rozhodnutí časopis zkrátit, avšak vydávat jej opravdu pravidelně a včas.

Rubriky, na které jste zvyklí a které máte rádi, hodláme samozřejmě zachovat, v důsledku zkrácení časopisu se však některé z nich již nebudou objevovat v každém či ve většině čísel.

Změn je hodně a i nadále jsou pro Hlas pravoslavi nesmírně potřební obětaví přispěvatelé z vašich řad. Velmi by časopisu pomohlo, pokud by si někteří z otců duchovních – podobně jako metropolita Kryštof a arcibiskup Simeon – vzali na starost nějakou rubriku a pravidelně do ní napsali svůj příspěvek. Stává se, že nám ještě i dnes často chybí kvalitní fotografie a zprávy o celé řadě pozitivních aktivit a setkání, které se v rámci církve konají anebo vznikají. Z tohoto důvodu by bylo dobré, pokud by se v každé farnosti vytvořil malý, třeba pouze dvoučlenný tým lidí, kteří by se o zasílání zpráv a fotografií ze života farnosti pravidelně starali.

Jedná se samozřejmě pouze o návrh – prosbu ze strany odpovědného redaktora Hlasu pravoslavi. Otázkou zůstává, zda je možné tento návrh s požehnáním našich biskupů a otců duchovních uskutečnit a případně časem uspořádat nějaký mediální seminář pro členy farností a otce duchovní, kteří se chtějí na prezentaci svatě pravoslavné víry a života církve i nadále jakkoliv podílet.

S přáním Boží přízně a prosbou o vaše modlitby za toto skromné dílo

Mgr. Roman Juriga, odpovědný redaktor

LÉKAŘ

Kristovo evangelium je zvláště určeno pro nemocné. Pro všechny, kteří se trápí na lůžku doma nebo v nemocnici, či zápasí s chorobami v ambulancích nebo u domácích lékařů. Kristus však oslovuje nejen nemocné, ale i ty, kteří se o nemocné starají. Je lékařem duše i těla. Všem věřícím dává zdraví, sílu, svěžest a radost.

Od doby, kdy Ježíš Kristus léčil nemocné, do dnešních dní se projevy nemocí nijak nezměnily. Velmi však pokročila lékařská věda. Medicína je na nesrovnatelně vyšší úrovni, než byla dříve. Lékaři dnes operují srdce, transplantují lidské orgány, zjišťují pohlaví nenarozených dětí, atd. S tím vším také vzniká vážná problematika tak zvané lékařské etiky.

Ohromující pokrok lékařské vědy zásadně ovlivnil lidské myšlení. Člověk se začal bezděčně spoléhat na světské lékaře a léky. Věří, že mu jenom lékaři v nemoci pomohou a vrátí mu ztracené zdraví. Na pomoc Boží si vzpomene, až když se léčení nedaří a nepomáhají ani léčitelé. Ostatně na pomoc Boží a sílu modlitby odkazují i věřící lékaři. Neboť i nad lékařskou vědou bdí Bůh, Stvořitel nebe i země, všech věcí viditelných i neviditelných.

Jaké má tedy Bůh místo v nemoci a v průběhu léčení? Byl to on, jenž podle Bible dal lidem lékařskou vědu, aby osobně poznali, že je milující a lidumilný. Bůh stvořil léky a žehná lékařům, aby léčili lidské bolesti. Svou láskou provází terapii nemocného, protože na světě není nic, co by se dělo bez jeho vůle. Stává se, že dnešní lékařská věda je v koncích. Lékaři se dostávají do situace, kdy nemohou dále nemocnému pomoci. Dále může pomoci jen Bůh.

Osobně jsem zažil takovou situaci, když jsem po operaci pately (koleno) dostal silný zánět do celé pravé nohy a hrozilo mi, že o ni přijdu. Bůh vyslyšel mé pokorné modlitby a prosby, zánět ustoupil. Mohl

jsem opět chodit. Zdravý člověk si těžko představí, jaké to je ležet na lůžku a mít strach z amputace. Asi nikdy nepochopíme invalidu, který celý život kulhá a nikdy se nemůže rozběhnout a skočit přes kaluž, jako jiní zdraví lidé. Vzpomínám si na svoji babičku, vychovatelku nevidomých dětí, která stále mluvila, protože byla zvyklá slepým dětem všechno dopodrobna popsat. Ptal jsem se jí jednou, zdali jsou nevidomé děti šťastné. Říkala s jistotou, že ano. Bůh jim jiným způsobem nahradil ztrátu zraku. Doufaly také, že někdy v budoucnu budou opět vidět. Neztrácely naději. A když to nebude v tomto světě, tak určitě ve věčnosti.

Když Ježíš Kristus hlásal na zemi svaté evangelium, vracel přitom zrak nevidomým, léčil ochrnuté či srážel horečku těžce nemocným. Nic pro něj nebylo nemožné. Jeho léčení vždy slavilo úspěch. Léčil všekou nemoc, jak čteme v biblických knihách Nového zákona: „A kamkoli vcházel do vesnic, měst i dvorců, kladli nemocné na tržiště a prosili ho, aby se směli dotknout byť jen trásně jeho roucha. A kdo se ho dotkli, byli uzdraveni.“ (Mk 6, 56)

Ježíš Kristus jako lékař léčil vždy s jedním důležitým předpokladem, a tím byla víra. Víra v jeho lásku a všemohoucnost. Také dnešních nemocných i těch, kterým medicína pomoci již nemůže, se Ježíš Kristus táže: „Můžeš-li! Všechno je možné tomu, kdo věří.“ (Mk 9, 23) Nic jiného od nemocného nežadá – jenom živou víru.

Pochopitelně to neznamená, abychom se začali v nemoci vyhýbat lékařům a jejich doporučené terapii. Poslouchejme je, neboť jejich umění lékař Ježíš Kristus žehná. Nezapomínejme však, že on je pravým a všemohoucím lékařem. Modleme se v nemoci, modleme se i za nemocné, naše blízké i všechny na světě a věřme v jeho pomoc. Modlitba nás přivede k Ježíši Kristu blíže, a jeho Božská pomoc se projeví v našich nemocech a slabostech. Stále platí věčná slova evangelia: „...tvá víra tě zachránila.“ (Mt 9, 22; Mk 10, 52; L 7, 50 a L 8, 48) metropolita Kryštof

KDYŽ BYL SAMUEL JEŠTĚ MALÝ

Samuel byl ještě malý chlapec, když začal pod dohledem kněze Élího přisluhovat ve svatostánku. Byl přepásán malým lněným efodem, rouchem k bohoslužbě, a maminka mu každoročně ušila pláštěnku, kterou mu pravidelně přinášela, kdž putovala s manželem z Rámy do Šíla, aby obětovali Hospodinu. Élí měl z chlapce radost, protože jeho vlastní synové mu moc radosti nedělali.

Byli to ničemníci, kteří svým chováním odvraceli lid od Hospodina. Z obetních darů, které lid přinášel, si drze brali, co jim nepatřilo, a tak zlehčovali v očích lidí samu bohoslužbu. Ještě dříve totiž, než bylo obětí zvíře obětováno a než byly vnitřnosti a tuk spáleny podle předpisu jakožto Hospodinův díl a zbytek dobytčete upečen k obětní hostině, z níž teprve dostávali část kněží, si Élíovi synové dali vyříznout část, na kterou měli zálsk, bez ohledu na to, že k samé oběti zůstal jen zbytek obětního zvířete. Élí byl v té době už velmi starý. Lidé si mu na jeho syny stěžovali, on je napomínal, ale oni ho neposlouchali, a navíc, chovali se pohoršlivě i vůči ženám, které konaly ve stánku pomocné práce. Ale Élí syny nepotrestal, nechal to být.

Bible vypráví, že k Élímu přišel muž Boží, posel od Hospodina, aby ho varoval. Připomněl mu, že to byl Hospodin, kdo rozhodl, aby Élí a jeho rod sloužili Bohu jako kněží, mělo to tak zůstat nadále, ale protože místo pokorné služby dochází k rouhání, Bůh Élího a jeho syny potrestá, oba jeho synové zahynou v tentýž den, také Élí bude potrestán za nedostatek vůle zjednat pořádek a v jeho rodu se nikdo nedočká stáří. Sám Élí se dočká soužení, jež postihne jeho rod. Tvé oči vyhasnou a tvá duše se naplní steskem.

Samuel spával ve svatostánku, kde byla uložena i schrána úmluvy, na doslech od Élího, aby mu mohl i v noci posloužit. Élího oči už totiž začaly pohasínat, takže neviděl. Jednou chlapce probudilo zvolání „Samueli“. Vyskočil z lůžka a běžel k Élímu: „Tady jsem, volal jsi mě?“ Élí mu řekl: „Nevolal jsem tě, lehni si zase.“ Sel si tedy lehnout. Ale zanedlouho slyší Samuel volání opakovat. Samuel dosud neznal Hospodinův hlas, nepoznal, že to on ho volá. Zase běžel k Élímu a ten ho zase poslal spát. Když se volání opakovalo po třetí, pochopil Élí, že Samuele volá Hospodin. Řekl mu: „Až znovu uslyšíš volání, nechoď za mnou, ale řekni: Mluv Hospodine, tvůj služebník slyší.“

Opravdu se ozvalo volání znovu a Samuel odpověděl, jak mu Élí řekl. Hospodin k němu promluvil: „Uvedu na Élího všechno, co jsem ohlásil jeho domu. Odsuzuji jej

navěky pro nepravost, o které věděl. Jeho synové privolávají na sebe zlořečení, on však proti nim nezakročil...“

Samuel zůstal na lůžku až do jitra, bál se říci obsah svého vidění. Ale Élí si ho zavolal a zeptal se ho přímo, o čem s ním Hospodin, mluvil a ať nic nezatají. Samuel mu tedy vše pověděl. Élí na to jen řekl: „On je Hospodin. Ať učiní, co je dobré v jeho očích.“

Tak Samuel vyrůstal a Hospodin byl s ním. Nedopustil, aby některé z jeho slov padlo neslyšeno. Brzy celý Izrael poznal, že Samuel má od Hospodina prorocké pověření. Hospodin se mu i nadále dával vidět v Sílu. Zjevoval se mu svým slovem.

Jak se splnila Hospodinova předzvěst a jak plnil Samuel své prorocké poslání, si povíme příště.

arcibiskup Simeon

Chlapec Samuel od Joshua Reynolds, 18. stol.

PAVEL FLORENSKIJ, SŮL ZEMĚ

KAPITOLA ČTVRTÁ,

jež seznamuje čtenáře s dárky, které báťuška Isidor dával každému, s kým přicházel do styku

Můžeme-li krajní stupeň zanícení pro konání dobra zcela přesně označit jako vášeň, potom lze o otci Isidorovi říci, že měl svoji vášeň obdarovávat. Z báťuškovy cely nikdo neodešel bez dárku. A ani on bez daru nikoho nenavštívil, nikam nepřišel s prázdnými rukama. Vždy něco přinesl – tady prosforku, tam olej od Matky Boží, lístek s modlitbou anebo ikonu. Dokonce ani když byl na návštěvě, neopouštěla jej starost o pohoštění. Přišel například k veledůstojnému biskupovi (či k někomu jinému) a hned odevzdal darem ocásek ředkvičky, mražené jablko, sklenku zavařeniny, perník nebo něco jiného.

Když dával dárky, nemyslel na jejich užitek, ale vyjadřoval jimi svou lásku, a proto se netrápil nepatrností daru; v létě někdy přinesl okurku z vlastního záhonku anebo na lopuchovém listu deset patnáct malin z vlastní úrody a s radostí nabízel.

I tehdy, když někoho osobně neznal, snažil se poslat mu znak lásky – nějaký dáreček. Někdy jsi k němu přišel, něco ti daroval a hned ti dal úkol: „A tady je ještě jeden perník, dej ho Sergejovi. A tady je ještě jedna prosforka, dej ji tomu a tomu.“

Jednou, po letních měsících odloučení, přišel k němu kdosi z Posadu. Starec se potěšil: „Přece jsi přišel. Jak dlouho už pro tebe nechávám na keři dvě maliny.“ A skutečně – na malinovém keři, ačkoli byl už podzim, ještě stále visely dvě maliny. Starec je odtrhl, položil na list nějaké byliny a s láskou nabídl. Hned si také vzpomněl, že je třeba poslat dávno vyhlédnutou ředkev veledůstojnému biskupovi J. Vyšel ven vytrhnout ji ze země. Návštěvník mu nabízel pomoc, vždyť starý abba už sotva chodil a teď marně šhubá listy ředkvičky. Ale abba odmítl: „Když jde o dar, musím to udělat sám.“ A šhubal a trhal ty listy tak dlouho, až je odtrhl. V rozpacích zůstal nad ředkvičkou. Po chvíli ho něco napadlo. Odběhne pro nůž a džbán s vodou, začne lít vodu okolo ředkve, aby zvlhčil půdu, potom ji nožem okope, vytáhne a vítězně odejde omýt do kádě. Umyl ji, zabalil do čistého papíru a podá pro biskupa se slovy: „Ať si pochutná!

Je výtečná.“ A biskup, když ředkev dostal, políbil ji a odložil na čestné místo.

Otec Isidor obdarovával všechny, kdo ho přišli navštívit, mimořádně rád. Zjevně prožíval muka, dokud nepřišel na to, co svému hostu podarovat. Prohrabe celý svůj majetek a je nespokojen, dokud nenajde něco vhodného k darování. A tak to bylo nejen s laiky nebo duchovními, kteří žili mimo skit, ale i se skitskými bratry.

„Nosíval jsem mu večeri,“ vypráví jeden novic, „a pokaždé mi dal tři bonbóny: Tady to máš pro radost. Vždyť jsi mi přinesl večeri, namáhal ses. Jistě to koupil a mě mrzelo vzít si to od něj.“

Podobných příběhů je mnoho, vždyť koho by otec Isidor nepotěšil, a když potěšit, jak nedat dárek? Výjimečně, když nic nenašel, byl ochoten darovat i to, co sám velmi potřeboval, jen aby něco daroval. Krátce před smrtí rozdělil celý svůj majetek. Ale o tom bude řeč dále.

Pokračování příště

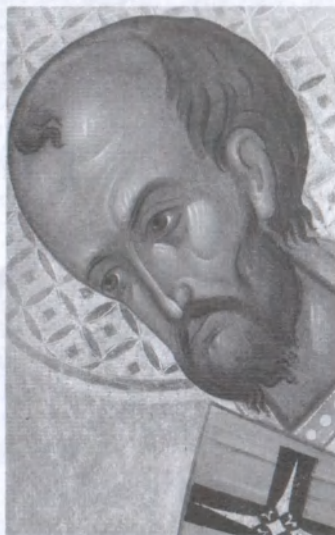
KŘEŠŤANSKÁ PEDAGOGIKA NA POZADÍ DÍLA SV. JANA ZLATOÚSTÉHO /1. ČÁST/

Dříve než bude poukázáno na myšlenky velkého pedagoga pravoslavné církve sv. Jana Zlatoústého, je nutno nastínit celkovou situaci dnešní doby, která je spojena se školstvím a náboženskou výchovou v naší zemi. Vykonávat pedagogickou činnost není a nikdy nebylo jednoduchou záležitostí. Být pedagogem neznamená být pouhým zaměstnancem, ale jedná se o výjimečnou činnost.

Pedagogika se snaží o uplatnění nových poznatků a nejlepšího způsobu týkajícího se výuky a výchovy žáků. Vývoj a výzkum je velice důležitá oblast v pedagogice, avšak tato „revoluce“, kterou pedagogická oblast prochází, občas může vyvolávat dojem, že člověk je absolutním tvůrcem své budoucnosti a svého života. Lidská svoboda je zaměřována s lidskou suverenitou, a v pedagogických přístupech i v životě se tak ztrácí hodnoty, jako je úcta, pokora, láska, a člověk bývá někdy zkoumán natolik podrobně, že je opomíjena jeho přirozenost. Samozřejmě, že podpora pokroku a vědeckého výzkumu v pedagogice je neodmyslitelná, avšak pohled na

člověka z duchovní stránky je právě to, co v naší zemi chybí. Zvykli jsme si pohlížet na člověka, na výchovu a na děti, které vychováváme, jako na tvory, kterým je potřeba dát určité vzdělání a takový základ do života, aby byli co nejuspěšnější a aby se dokázali prosadit v životě, jak jen nejlépe dovedou. Do výchovy je vkládána energie a snaha, aby byla co nejeftektivnější, přičemž se stává, že je vytvářen obrovský nátlak na vychovávaného jedince, ale zároveň i na pedagoga či vychovatele. Nejen pro děti může být škola velkým stresem, ale také učitelé mohou dospět do syndromu vyhoření a nabytí pocitu, že veškerá jejich práce je bezvýsledná a bezé smyslu. Důvodů může být velmi mnoho, přemírou informací a povinností počínaje a rodinnými či finančními problémy konče.

Jedním z hlavních problémů českého školství je cel-

ková neznalost a neinformovanost o duchovních hodnotách, které mohou být dnešním člověku, žijícímu v hektickém světě naplněném materialismem a pragmatismem, velkou pomocí. Bohužel i duchovní hodnoty a záležitosti se v dnešní době stávají komerčními a zneužívají se neznalostí našeho národa v této oblasti. Vzniká řada sekt a náboženských hnutí, jejichž cílem není nic jiného než vlastní prospěch. Dokáží dobře manipulovat s lidmi, kteří kvůli nedostatečné náboženské výchově ve školách i v rodinách nedokáží argumentovat a bránit se.

Cílem dobré křesťanské výchovy je vést dítě duchovním životem tak, aby si dokázalo vážit samo

sebe a uvědomilo si hodnotu vlastního života. Většina problémů mladých lidí totiž vychází zejména z nedostatku sebedůvěry a víry v sama sebe. Upozorňují na sebe, protože mají pocit, že nikdo nevěnuje pozornost jejich osobě, nikdo je nemá rád a sami se cítí nedoceny. Dalším z cílů křesťanské výchovy je duchovně očistovat člověka a učit jej orientovat se ve zmatku vlastních emocí a vášní a zároveň se jim bránit a umět s nimi zacházet. Z křesťanského hlediska je člověk Božím obrazem a jeden z nejdůležitějších církve učitelů sv. Jan Zlatoústý tvrdí, že „výchova se dá přirovnat k práci sochaře, který tvaruje sochy podle své fantazie tak, jak nejlépe dokáže.“ Neznalost duchovních záležitostí nazývá „duchovním hladem, který je mnohem horší než hlad fyzický, vznikající z nedostatku potravy.“

CÍRKEV A SPOLECNOST

Pokud má mladý člověk jasno sám v sobě a je pevně duchovně ukotven, dokáže pochopit hodnotu a smysl lidského bytí. Jedná se o člověka svobodného, který si umí poradit s vlastními emocemi a dokáže odolávat nástrahám dnešního života. Křesťanská výchova nepotlačuje city a emoce mladého člověka, ale snaží se o to, aby našel svou životní cestu a dokázal se vypořádat se svými náladami a stavy a rozeznal skutečný problém od problému uměle vytvořeného, popř. vzniklého nesprávnou životosprávou či životním stylem. Mladý člověk by měl nalézt sám sebe a na svět nepohlížet egocentricky a prospěchářsky, ale měl by pochopit hlubší smysl lidského života a své existence vůbec. Křesťanská výchova neučí člověka žít bezproblémově a taky neukazuje recept na „dokonalý život“, jaký můžeme nalézt v záplavě literatury New Age. Spíše učí člověka přijmout problémové situace a získat sílu k jejich řešení, protože problémové situace jsou součástí lidského života a většinou není možné se jim vyhnout.

Jan Zlatoústý popisuje člověka jako „vrchol Božího stvoření a nic nelze považovat za stvoření vzácnější nebo smysluplnější. Z celého Božího stvoření má nejvyšší hodnotu právě člověk, a proto byla lidská bytost stvořena jako poslední. Pro člověka byla vytvořena Bohem země, nebe, slunce, měsíc, hvězdy, vítr, moře, oheň, voda, život, zdraví, potrava a oděv, pohyby Měsíce, změny ročních období a směru větru, den a noc, člověku patří úroda, květy a množství zvířat. Kvůli člověku byli vyvoleni apoštolové, proroci, andělé. Pro něj se stal jediný Boží Syn člověkem, byl ukřižován a vstal z mrtvých. Pro člověka existuje svatý oltář, Kristovo tělo a jeho krev, tajina křtu, očistění nříchů, spravedlnost, služba Bohu a vykoupění. Pro něj se děly po vzkrášení velké zázraky. Jemu byl darován zákon, nařízení a ráj, kvůli němu vznikla potopa. Pro člověka je to obrovská pocta, že může být veden k dokonalosti za pomoci Boží milosti. Ale také budoucí soud a věčná blaženost, kterou člověk okusí po životě na zemi, jsou důkazem mimořádné cti, která je člověku dána.“

V pedagogice se v dnešní době mnoho hovoří o svobodě dítěte ve výchově. Staré metody, kdy učitel byl pouze zprostředkovatelem informací a žák byl pasivním posluchačem, jsou pryč a je snaha o aktivní zapojování žáka do výuky a jeho svobodný projev. Komunikace žáka a učitele by měla být přirozená a bez nadřazeného chování učitele, ale zároveň není pochyb

o nutnosti zachování kázně a morálky. Z pohledu pravoslavné teologie má svoboda rozhodující význam pro život člověka, protože jedině její uplatnění má perspektivu v lidském rozhodování. Aby byla výchova skutečně účinná a svoboda dítěte zachována, je potřeba brát ohled na lidskou přirozenost, za kterou je považován Božský základ člověka. Člověk je stvořen Bohem, je Božím obrazem a každý z nás přirozeně Boha vnímá. Tento obraz může být více či méně zastřený, ale každý člověk se v určité fázi života ocitne v situaci, kdy si přítomnost Boha uvědomuje, popřípadě po jeho přítomnosti touží. Jan Zlatoústý tvrdí, že „svoboda je do člověka „vsazena“ a samotný člověk je pánem své vůle. Zlo pro něj není přirozené a člověk je odměněn svobodnou vůlí. Neexistuje žádné zlo, které by nebylo doprovázeno nečistým svědomím.“

Vlastní svobodnou volbou se stáváme zralými a vzácnými lidmi. Bohem jsme stvořeni jako lidé svobodné vůle a na člověku je volba, zda upřednostní ctnostný život, nebo zda půjde ve stopách zla.“

Pedagogika a teologie se dokáží vzájemně doplňovat. Mají mnoho společného. Je zarážející, jak aktuální mohou být názory církevního otce sv. Jana Zlatoústého ve vztahu k moderní pedagogice. Žil na přelomu 4. a 5. století v Byzanci a jeho pohled na člověka je příkladem pro dnešní svět. Co je však skutečným důvodem nadčasovosti jeho myšlenek? Je to jeho genialita nebo snad přítomnost Ducha svatého v jeho práci, životě a díle? Důvodů může být nespočetně a nemá velký smysl se jimi příliš zabývat. Je lepší se ponořit do těchto myšlenek a vnímat je celou lidskou bytostí, protože jsou sepsány a vytvořeny pro nás i pro naše budoucí pokolení, která v nich budou nacházet pravdu, lásku a svobodu.

(pokračování příště)

Radka Kasperlíková

O UZDRAVENÍ DESÍTI, Z NICHŽ JEN JEDEN DÍKY VZDAL

„Na cestě do Jeruzaléma procházel Samařskem a Galileou. Když přicházel k jedné vesnici, šlo mu vstříc deset malomocných; zůstali stát opodál a hlasitě volali: „Ježíši, Mistře, smiluj se nad námi!“ Když je uviděl, řekl jim: „Jděte a ukažte se kněžím!“ A když tam šli, byli očistěni. Jeden z nich, jakmile zpozoroval, že je uzdraven, hned se vrátil a velikým hlasem velebil Boha; padl tváří k Ježíšovým nohám a děkoval mu. A byl to Samařan. Nato Ježíš řekl: „Nebylo jich očistěno deset? Kae je těch devět? Nikdo z nich se nenašel, kdo by se vrátil a vzdal Bohu chválu, než tento cizinec?“ Řekl mu: „Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.“ (L 17, 11–19)

Někteří vidí v dnešním čtení jinotajné poukázání na zákon desetiny. Po přečtení tohoto evangelia bych mohl začít např. takhle: Mám pro vás dvě zprávy. (Znáte, jak se to tak obvykle říká.) Jedna je dobrá a jedna špatná. Tak kterou chcete dřív? Začneme nejdříve tou špatnou, abychom skončili optimisticky.

Tedy špatná zpráva: Jen desetina těch, kteří se dozví o Bohu, uvěří ve svém srdci a stane se křesťany a dá se pokřtít. Jen desetina z křesťanů bude spasena. V tomto smyslu hovořil i sv. Jan Zlatoušlý, který jednou prý pronesl před zcela zaplněným chrámem v Konstantinopoli: „Jen desetina z vás bude spasena, ostatní budou potravou peklu.“ Můžete si o tom myslet, co chcete, ale zároveň mějte na paměti, že sv. Jan Zlatoušlý nebyl nějaký fanatický sektář, ale byl to člověk, který měl duchovní poznání a zjevení od Boha. Takže je potřeba být opatrný a nemyslet si „ani náhodou“, že by pouhá příslušnost k Církvi, ba ani navštěvování chrámu samo o sobě, dávalo nám jistotu spásy. Ostatně, farizeové bývali v chrámu „pečení vaření“, a přesto na nich Pán Ježíš nenechal „nit suchou“. Co k tomu dodat? Lásky a pokání je potřeba.

K tomuto výkladu nás mi opravňují nějaké náznaky prosvítající mezi řádky dnešního evangelia. Ti malomocní lidé k Ježíši nevolají: „Uzdrav nás!“ ale „Smiluj se!“ V tom někteří otcové spatřují znamení jejich slabé víry. Ze stejného důvodu ti malomocní nazývají Krista Pána pouhým „učitelem“. Proto je Pán neuzdravuje přímo a hned, ale posílá je ke knězi – což je ve Starém zákoně obvyklá procedura. A jestli malomocství je v alegorické rovině výkladu evangelia obrazem duše rozkládající se hříchem, pak se zde hovoří o těch hříšnicích, kteří jsou nejen obtíženi přestupky, ale už dokonce i skomírá jejich víra. Pouze jeden z deseti takových lidí opravdu uvěří a skrze pokání se vrátí k Bohu a vzdá mu díky.

Než opustíme alegorickou, jinotajnou rovinu výkladu Písma a zkusme trochu promyslet tu rovinu praktickou, dě-

jovou; zjistíme pak, že se před námi vynořila zajímavá otázka. Jak vlastně asi uvažovalo těch devět, když po cestě za kněžími zjistili, že jsou „z cista jasná“ zbaveni malomocností? Proč se, u všech všudy, nevrátili hned zpět k Ježíši, aby to s ním třeba ještě nějak probrali? A proč se vrátil zrovna ten, který byl Samaritán? Ti, co se nevrátili, považovali za důležitější navštívit chrám a ukázat se kněžím, iak předepisovaly starozákonní rituální předpisy, aby mohli být prohlášeni za očistěné a skrz naskrz zdravé. Je to vlastně tuze zajímavá situace. Malomocný se setká s Ježíšem, ten ho pošle do chrámu, ale po cestě malomocný zjistí, že je nepochybným zázrakem Ježíšovým uzdraven. Co teď? Lépe řečeno: „Kam teď?“ Pochopili, že se v Ježíšovi Nazaretském setkali se svým Bohem? Anebo si pomysleli, že je Bůh uzdravil prostě proto, protože jdou do chrámu? Či si snad řekli: „To je, panečku, náhoda. Jdeme si takhle tudy po cestě a ejhle – jsme zdraví“ (takhle by asi uvažovali mnozí dnešní lidé). Co tedy teďka udělat? Vrátit se a poděkovat, nebo nechat Ježíše Ježíšem a raději učinit zadost rituálnímu předpisu? (Dnešní člověk by zřejmě neudělal ani jedno ani druhé, ale šel by to někam oslavit.)

Za celou touhle situací je skryt spor, který je řešen v Písmu svatém Nového zákona mnohokrát. Střet dvou veli-

Církevněslovanské evangelium ze 17. stol.

NAD SLOVY EVANGELIA

kých duchovních etap či přechod přes zásadní dějinný duchovní zlom. Příchod něčeho, co náboženské dějiny lidstva doposavad neznaly: éry blahodati, náboženství milosti. Místo zákona blahodat, místo hrozičho trestu zvěstovaná milost. Kristus přichází, aby mj. převedl lidi ze sféry litery do sféry Ducha.

Těch uzdravených devět zarmoutilo Pána Ježíše, protože tito lidé nepochopili, že se před chvílí setkali s živým Bohem a že celá chrámová a obřadová struktura je jen stínem toho, co mělo přijít, co Židé očekávali a s čím se oni tady právě setkali tváří v tvář. K čemu ještě chodit do kamenného chrámu, když se mohou vrátit k Ježíši a dotknout se živého Boha? Proč pospíchat za něčím, co už skončilo, když mohou být u toho, co právě začíná?

To je velice vážné napomenutí i pro nás pravoslavné. Jak často se setkáváme s tím, že lidé chápou duchovní poklad Pravoslavy nikoliv jako něco, co osvobozuje, nýbrž s tím nakládají jako s něčím, co svazuje. Z loď, po které se máme plavit do Božího království, někteří učinili břemeno, které táhnou na hřbetě. Neseme pak to, co má nést nás. Farizejství je pokušením v každé době. Všechno, z čeho se skládá pravoslavné učení, tradice, zvyklosti, je tu k osvobození člověka, nikoliv k jeho spoutání. Není člověk pro sobotu, ale sobota pro člověka, učí Pán Ježíš. (Mk 2, 27) Loď je nutná, ale je tu pro nás, aby nás nesla. Zavrhní loď, a nikam se nedostaneš. Nalož si loď na záda, a utopí tě.

V chaosu současného pokročilého duchovního soumraku se ani pravoslavní nevyhnou celkovému duchovnímu zmatení, které zachvátilo lidstvo. Dvacáté století je stoletím sporů v pravoslavné církvi: to nemá cenu skrývat. My pravoslavní nenacházíme stejný názor na význam různých prvků posvátné tradice. I výklad učení není zcela jednotný. Někteří chápou pravoslavné obřady až magickým způsobem, jiní by nad nimi bezmála mávli rukou. Posvátná pravidla čili kánony jsou předmětem nekonečných a nesmiřitelných diskusí. Jedni vnášejí chaos do církevního života jejich porušováním či obcházením (jak to podobně říká náš řecký starce Chrysostomos), jiní jsou do kánonů zapleteni jak do pavučiny a nakládají s nimi jako s bezduchou literou.

Dnes se i nám, pravoslavným, často stává, že zjišťujeme, že k pravoslaví nenacházíme klíč. A proto jsou pak v církvi spory. Tím klíčem je pravoslavná duchovnost, jak je žita na místech ověřených tradicí. Dokonce i taková neduchovní doba, jakou byl závěr dvacátého století, má své duchovní velikány, autentické nositele pravoslavné duchovnosti – např. svatonorské starce athoské, ruské starce ad. Ti nás uvádějí do ducha evangelia a do dědictví svatých otců. Jedině duchovní napojení na tyto živé duchovní sloupy, které i dnes

ještě stojí a nějaké budou stát až do konce světa, dá člověku duchovní orientaci a naučí ho, jak se plavit touto loď Pravoslavy do Božího království.

A ještě jedna otázka:

Proč se vrátil právě ten Samaritán? Samaritáni měli vlastní chrám, který byl v opozici vůči chrámu jeruzalémskému. Dalo by se říci, že to byla nepravá církev, vzdorocírkev – takový „synod v opozici“ či protestanti – marně o sobě prohlašující, že právě oni jsou tou pravou církví. Proklamace to byla tváří v tvář Jeruzalému vcelku komická. Přesto právě on se vrátil. Možná sám tušil, že samařská církev není tak docela tím, čím se snažila být, a proto bylo pro něho snazší zanechat cesty za svým knězem a vrátit se k Ježíši.

Ukazuje se tu něco podobného jako v tom příběhu s celníkem a farizejem v chrámu. Právě ti, kteří jsou podle všech platných principů, pravidel a regulí zavržení, nacházejí někdy velice rychlou „zkratku“ k Bohu. Jako ten lotr ukřižovaný po pravici. Pravoslavná tradice o něm s úsměvem říká, že to byl nejobratnější zloděj, který byl tak šikovný a dokázal hbitě využít každé příležitosti k obohacení, že ještě v poslední chvíli získal celé nebeské bohatství a jako první ze všech lidí vstoupil do ráje (to je prostě neslýchané :-)).

Tady zas máme opovrženihodného Samaritána, příslušníka nepravé církve, a on si klidně potěší Pána více než devět zbožných Židů spěchajících do chrámu. No, řekněte sami: je to možný, tohle to?

A teď ta dobrá zpráva: Zákon desetiny nejspíš funguje i jiným způsobem, než o kterém jsme hovořili doposavad. Podle starobylé víry, která se opírá o jeden příběh ze starého světa, má deset spravedlivých od Boha moc zachránit celý svět. (Tak věří i mniši na Athosu.) Známe jistě všichni ten výše zmíněný starobylý příběh o tom, jak Abraham smlouval s Hospodinem, kolik spravedlivých je potřeba na záchranu Sodomy a Gomory, a postupně s orientální výřečností snižoval ten počet, až skončili na desíti. Desítka lidí mohla zachránit všechny ostatní. (Gen 18, 20–33)

Dodnes u židů je potřeba k modlitbě alespoň deseti lidí, kteří mohou zastupovat při bohoslužbě celou obec. Toto starobylé uvažování v duchovnějším podobě přešlo i do křesťanské církve. Křesťané, kteří nemohou přijít na liturgii (např. kvůli nemoci), jsou na ní duchovně přítomni a mají na ní účast. A tak ti, kteří společně v chrámu slouží liturgii, zastupují tam vždy všechny věrné křesťany toho místa. A možná ještě více.

Anebo ještě jinak. Abraham dobře věděl, že spravedlivý může zachránit mnoho nespravedlivců. Abraham to pokládá za jasný zákon, jehož porušení je hotov vyčistiť Bonu jako bezpráví. U vědomí této duchovní zákonitosti připomíná

NAD SLOVY EVANGELIA

Bohu počet spravedlivců, který považuje za dostatečný k záchraně všech ostatních. Podivuje se nad tím, že by Hospodin chtěl zničit město, kdyby v něm bylo padesát spravedlivců. Jestliže opravdu předpokládá, že k záchraně desítky lidí stačí, když je mezi nimi jeden spravedlivý, pak by to znamenalo, že v Sodomě žilo 500 mužů (to je na starověk počet vcelku přiměřený). Hospodin Abrahamovu řeč akceptoval a souhlasí. K tomu bezpráví, které je Abraham připraven Hospodinu vyčítat. Nejde tu jistě jen o bezpráví v tom smyslu, kdyby při potrestání hříšníků současně s nimi tělesně zahynuli spravedliví. Abraham zřejmě nemá na mysli, že by spravedliví chránili před Božím trestem hříšníky svou přítomností mezi nimi jako „živé lidské štíty“. Můžeme to předpokládat ze dvou důvodů. Jednak Bible nikdy neřeší jen tělesné blaho člověka, ale zjevně nebo skrytě pojednává o životě duchovním a o účasti na věčné blaženosti. A pak - z jiných míst Písma svatého víme, že před Bohem nikdo není tak spravedlivý, aby pro své „zásluhy“ měl právo nebýt počítán mezi hříšníky („... což může člověk být před Bohem spravedlivý?“ /Job 9, 2/). Jediným spravedlivým bez hříchu, který zemřel nespravedlivě, byl Ježíš Kristus.

V takovém případě by to znamenalo, že Abraham považuje za hotovou věc, že každému spravedlivému Bůh dává moc, aby jen svou zbožností - bez jakéhokoliv dalšího skutku - zachránil devět dalších lidí. (Konec konců i v knize Jób čteme, že Bůh dává Jobovi milost odvrátit trest od tří Jobových přátel /42, 7-9/. Podobně i Mojžíš zastavil Boží hněv proti lidu Izraele. Je to odlesk moci Kristovy.)

Pokud by tam těch obyvatel bylo ještě více, pak by to znamenalo, že Bůh skrze každého spravedlivého ušetří ještě více nespravedlivých. A to není vůbec vyloučeno s ohledem na to, jak shovivavě Hospodin přistupuje na Abrahamovo „smlouvání“, při němž se postupně snižuje počet potřebný k záchraně všech. Bůh ho posléze zastaví až na minimálním požadavku desítky spravedlivých.

A když v tomto světle hledíme na těch našich deset z dnešního evangelia, pak je možné, že ten jediný, který se vrátil, zachránil v nějakém smyslu těch devět, kteří nic nepochopili...

Nechci se zde pouštět do nějakých výpočetních spekulací o počtu spasených nebo počtu spravedlivých. Rád bych naznačil něco jiného. Každý z nás, kteří věříme a vira a duchovní život jsou pro nás něčím jiným než formalitou či magií, máme od Boha svěřeno něco velkého: pomáhat svou zbožností ostatním lidem. Možná máme v rukách daleko více, než vůbec tušíme. Konejme duchovní zápas s vědomím, že nebojujeme jen za sebe, ale jsou na nás „zavěšení“ i další (třeba ti, kteří se ne vlastní vinou vůbec o Pravoslavi nedozvěděli; třeba ti, kteří tak dlouho odkládali sjednocení s Církví, až je překvapila smrt; třeba ti, kteří ne a ne se rozhodnout; třeba ti, kteří ve svém životě pokazili vše, co se jen pokazit dalo, a jsme jakýmsi tajemným řízením Božího milosrdenství právě my jejich poslední naději...). Možná, že právě taková myšlenka nám dá další sílu k duchovnímu zápasu ve chvíli, kdy je to tak těžké, že bychom to nejraději vzdali.

prot. Jan Baudiš

Kněz etiopské orientálně-pravoslavné církve s manuskriptem evangelia na kozi kůži

ZIVOTY SVATÝCH

CTIHODNÝ MAXIM KAVSOKALIV

(památka 13./26. ledna)

Ctihodný Maxim žil ve čtrnáctém století jako mnich na Svaté hoře Athos. Žil jako jurodivý pro Krista, své přizvisko Kavsokaliv (z řečtiny „pálící chýši, kolibu“) získal tak, že přebýval jen v dřevěných chýších, které

si sám postavil, ale vždy po nějakém čase je pak spálil a stěhoval se na jiné místo. Všichni se na něj dívali jako na blázna, dokud na Svatou horu nepřišel svatý Grigorij (Řehoř) Sinajský, který po rozhovoru s ním spatřil v Maximovi mnicha žijícího vysokým duchovním životem, divotvůrce, modlitebníka před Bohem a anděla v pozemském těle. Ctihodný Grigorij snažně prosil Maxima, aby zanechal jurodivosti a zůstal na jednom místě, kde by tak mohl pomáhat svým spoluobčanům v duchovním životě. Ctihodný Maxim přijal tato slova a usídlil se v jedné z jeskyní. Pro jeho dar proroctví za ním přicházeli byzantští císaři Ioannes V. Palaiologos i Ioannes VI. Kantakuzenos. Hlavní igumen monastýru Vatoped, otec Theofan, o ctihodném Maximu napsal: „ke svědectví přizývám Boha, že sám já jsem byl svědkem několika zázraků jeho. Jednou například viděl jsem, jak se po vzduchu přenesl z jednoho místa na druhé, slyšel jsem také, jak mi ctihodný prorokoval, že budu igumenem a potom i ochridským metropolitou, odkryl mi pravdu o strádáních, které podstoupím pro církev.“ Až zcela před

svou smrtí zanechal svůj poustevnícky život a usídlil se poblíž lávry ctihodného Athanasije, kde oddal duši svému Hospodinu ve věku devadesáti pěti let. Jak za svého života, tak i po svém zesnutí se ctihodný Maxim proslavil mnohými zázraky.

SVĚTITEL SÁVA, PRVNÍ ARCIBISKUP SRBSKÝ

(památka 14./27. ledna)

Narodil se jako Rastko (Rostislav), syn Stefana (Štěpána) Nemanje, velkého župana (vladaře) srbského, roku 1169. Jako mladík toužil po duchovním životě, pro což, když mu bylo osmnáct let, utekl z domova na Svatou horu Athos. Tam přijal mnišství a vynikal upřímnou horlivostí v mnišském životě. Jeho otec následoval jeho příkladu a i on sám přišel na Svatou horu, kde přijal mnišský postřih a zesnul tam jako mnich Simeon. Svatý Sáva se zasloužil u císaře a patriarchy o samostatnost (autokefalitu) srbské církve a stal se prvním arcibiskupem srbským. Založil spolu se svým otcem monastýr Chilandar a potom i mnohé další monastýry, chrámy a školy po srbské zemi. Usmířoval své bratry, když se znesvářili kvůli světské moci, usmířoval Srby s jejich sousedy, a takto utvářel srbskou církev a skrze to srbský stát a kulturu. Vnášel pokoj a mír mezi všechny balkánské národy, pracoval pro dobro všech, pro což byl ctěn a milován všemi

ŽIVOTY SVATÝCH

Balkánci. Národu srbskému dal křesťanskou duši, která se neztratila, ani když zanikl Srbský stát a Balkán byl v područí Turků. Svatý Sáva zesnul roku 1236 ve městě Trnovo, kde krátce předtím na svátek Zjevení Páně onemocněl. Jeho svaté ostatky přenesl král Vladislav do Mileševa, odkud je roku 1595 paša Sinan vzal a spálil na kopci Vračar v Bělehradu.

SVATÁ MUČEDNICE TAŤÁNA

(památka 12./25. ledna)

Svatá mučednice Taťána byla Římanka, dcera velmi vážených občanů města Říma, křesťanka a diakonisa při svatém chrámu.

Mučednice Taťána se vzdala světského života a obětavě sloužila Bohu, svaté církvi a bližním. Při vládnutí císaře Alexandra Severuse (222–235), při pronásledování křesťanů, byla spolu s dalšími uvězněna, mučena a takto nucena odříci se Krista. Když byla vedena na mučení, tak se za své mučitele modlila a ti pojednou spatřili čtyři anděly kolem svaté mučednice. Osm z těch, kteří je spatřili, uvěřili v Krista, pro což byli i oni mučeni a poté zabiti. Svatá Taťána byla mučena bičováním, odsekávali z ní kusy masa, řezali ji, a takto celou posetou mnohými ranami a zkrvavenou ji odvěkli zpět do žaláře a druhý den ji mučili znova. Hospodin Bůh za ní ale sesílal svaté anděly, kteří ji uzdravovali, a ona každé ráno předstupovala před své mučitele a trýznitele nezraněná a zdravá a dál neochvějně vyznávala Krista. Hodili jí lvu, ale lev se k ní schoulil jako jehňátko a nic jí neudělal. Ostříhali jí vlasy, neboť si mysleli ve své bezbožné mysl, že

v nich se ukrývá její moc či kouzlo. Nakonec ji potom vyvedli spolu s jejím otcem a dalšími křesťany a usekli jí mečem hlavu. Takto přijala svatá Taťána mučednickou smrt okolo roku 225, korunovaná mučednickou korunou od Krista Spasitele.

CTIHODNÝ MICHAIL KLOPSKÝ

(památka 11./24. ledna)

Ctihodný Michail Klopský, pro Krista jurodivý. Pocházel z knížecího rodu, byl příbuzným velkého knížete sv. Dimitrije Donského. Přijal na sebe v duchovním boji obraz jurodivého pro Krista, opustil Moskvu, neboť více než se zalíbit lidem přál si zalíbit se Bohu, svému Spasiteli. Přišel do klopského monastýru blízko Novgorodu, kde jej nikdo neznal. Tam se oddal postu a modlitbě. Přestože jej po nějakém čase poznali, neboť jeho příbuzní jej hledali, on zůstal v monastýru a prožil v něm čtyřicet čtyři let. V těchto letech byl průměrem mnišského života, křesťanské skromnosti a pokory. Bůh jej obdařil dary předvídání věcí budoucích a mocí konání divů. Když byla velká sucha, on odkrýval na zemi prameny vody, když nastoupil hlad, neochvějně upevňoval víru a naději v Hospodina a vždy se ukázalo Boží zalíbení v tomto světcu, neboť skrze něj se konaly mnohé zázraky a mnozí skrze něj upevnili svoji víru. Zesnul v letech 1453–1457 v Hospodinu v klopském monastýru, kde spočívají jeho ostatky.

o. Marek Malík

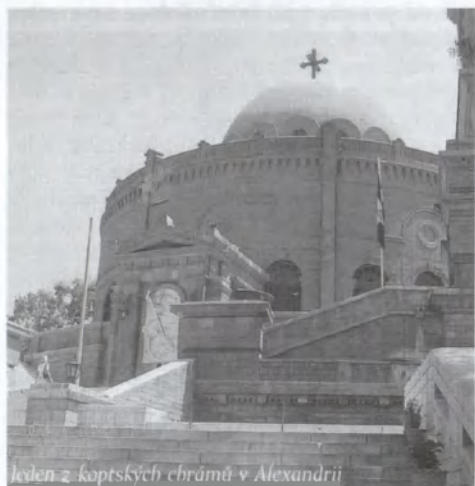

KÁHIRA – ÚTOK NA KŘEŠŤANY

1. ledna 2011 těsně po půlnoci došlo k útoku islámských teroristů na chrám koptské orientálně-pravoslavné církve v Egyptě v době konání bohoslužeb. Při sebevražedném útoku zahynulo 21 lidí a 79 bylo zraněno. Bezprostředně po útoku chtěla část křesťanů zaútočit na nedalekou mešitu, avšak na výzvu svého kněze zůstali v chrámu.

Jedná se o nejhorší útok na křesťany v Egyptě od roku 2006, avšak k několika podobným došlo před koncem roku v Iráku. Útok byl proveden s cílem zabít co nejvíce civilistů, a i když se k němu nikdo nepřihlásil, nese známky Al-Kaidy. Dle egyptského pre-

tamější populace, k odchodu na Západ a také do zemí jako Jižní Amerika, Austrálie a Nový Zéland. Kopti tvoří i v současnosti až 10 % egyptské populace a tvoří tak před pravoslavnými, Syřany, Armény a římskými katolíky zřejmě nejpčetnější, avšak ne-

Ještěl z koptských chrámů v Alexandrii

zidenta jsou za útokem blíže nespecifikované zahraniční elementy. Bohužel se nejedná o ojedinělý případ. O Vánocích 2010 došlo k útokům na křesťany v Nigérii a 31. prosince se stal cílem útoku kostel v Bagdádu, kde zahynulo 58 lidí. To vedlo a vede k posílení exodu křesťanů z Iráku, a v důsledku toho již více než 1000 křesťanských rodin, které uprchly z Bagdádu a Mosulu, hledá útočiště v oblastech obývaných Kurdy. Mnohé farnosti a křesťanské komunity v Iráku letos ve strachu před útoky teroristů omezily konání tradičních oslav církevních svátků. K útoku na křesťany došlo v Káhiře patnáct minut po půlnoci a radostná oslava příchodu nového roku se pro mnohé lidi proměnila v tragédii. Útoky teroristů a radikalizace islámské společnosti na Středním východě i jinde vede křesťany, kterých bylo v půli 20. století až 20 %

Papež koptské orientálně-pravoslavné církve Senúda III.

ZPRÁVY ZE SVĚTA

ustále se zmenšující náboženskou menšinu v převážně muslimském arabském světě.

*Dle Borzou Daragahi and Amro Hassan,
Los Angeles Times, rj.*

AMERIČTÍ PRAVOSLAVNÍ VOJENŠTÍ KAPLANI SLOUŽILI BOHOSLUŽBY V AFGHÁNISTÁNU

O. Jerome Cwiklinski, kaplan amerického vojenského námořnictva z Pravoslavné církve v Americe, a o. Christopher Moody, kaplan Americké národní gardy z Řecké pravoslavné arcidiecéze v Americe, sloužili letos vánoční bohoslužby pro vojáky pravoslav-

ného vyznání nasazené vládou USA v Afghánistánu. Pravoslavní vojáci byli o. Jeromem také vyzváni, aby kontaktovali kaplany svých jednotek ve věci umožnění účasti na pravoslavných bohoslužbách na přelomu roku.

KONZULTACE O EKUMENICKÉM HNUTÍ A TEOLOGICKÉM VZDĚLÁVÁNÍ

Třicátka zástupců pravoslavných vzdělávacích institucí se setkala uprostřed listopadu na Teologické fakultě Andreje Saguny v Sibiu, aby se zabývala tématem „Ekumenické hnutí v teologickém vzdělávání a životě pravoslavných církví“. Diskuse moderovaná metropolitou Genadijem Sassimským (ekumenický patriarchát) skončila vydáním komuniké, v němž se mimo jiné píše: „Existuje všeobecný oficiální souhlas mezi pravoslavnými církvemi, pokud se jedná o směr pravoslavného ekumenického angažování se. Avšak na mnoha úrovních církevního života existuje velká různorodost názorů mezi pravoslavnými, pokud se jedná o mezikřesťanské a mezináboženské otázky. To ukazuje, že zatím neexistuje společné pravoslavné chápání ohledně toho, v jakém být vztahu k jiným křesťanům a jiným náboženstvím. Pravoslavné církve by měly využít svých teologických fakult a seminářů jako akademických laboratoří pro vytvoření diskuse o aktuálních otázkách, o nichž se debatuje v ekumenických kruzích. Měl by být učiněn pokus zaangažovat v tomto všechny pravoslavné hlasy a obzvláště ty, kdo jsou nejvíc proti dialogu. Komuniké končí s doporučením, aby Světová rada církví s teologickou školou sv. Kříže v Bostonu (USA) sežvaly co nejširší okruh pravoslavných teologických fakult za účelem diskuse o dalším vývoji ekumenického ethosu teologického vzdělávání.“

připravil rj.

ZASEDAL POSVÁTNÝ SYNOD BISKUPŮ SRBSKÉ PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE

Řádné druhé zasedání Posvátného synodu biskupů Srbské pravoslavné církve se konalo ve dnech 17. až 20. listopadu za účasti všech členů synodu kromě arcibiskupa ochridského Jovana, zadržovaného nejprve bulharskými a pak makedonskými úřady.

Zasedání zahájila archijerejská sv. liturgie s panychidou, kterou sloužil patriarcha Irinej za předrokom zesnulého patriarchu Pavla. V úvodu zasedání vyzval patriarcha všechny přítomné „k mír-

Patriarcha srbské pravoslavné církve Irinej

nosti slov a pádnosti důkazů“ a k odpovědnému jednání. Jedním z hlavních bodů jednání bylo hledání řešení krize, s níž se církev potýká po předchozím odvolání raško-prizrenského kosovského arcibiskupa Artemije, který se podobně jako část jeho pastvy nesmířil se svým odvoláním na základě obvinění ze

zneužívání finančních prostředků a pokusil se obnovit svoji jurisdikci v Kosovu a Metochii poté, co byl poslán na nucený odpočinek do jednoho z monastýrů ve Frušce Goře. Novým biskupem raško-prizrenským byl na místo sesazeného arcibiskupa Artemije zvolen dosavadní vikární biskup Theodosij Lipjanský, avšak církevní poměry v rámci Kosova a Metochie zůstávají i nadále značně chaotické. V důsledku „neuposlechnutí rozhodnutí posvátného synodu, vytvoření schizmatu a násilné okupace majetku Srbské pravoslavné církve i s pomocí ozbrojenců“ byl sesazený biskup Artemij posvátným synodem v listopadu zbaven biskupské hodnosti. Posvátný synod srbské církve dále s povděkem přijal rozhodnutí australsko-novozélandské eparchie vrátit se do administrativní a kanonické jednoty Srbské pravoslavné církve a řešil restrukturalizaci několika eparchií, které souvisejí se snahou patriarchy Irineje a části synodu nastolit v církvi transparentní vztahy a poměry umožňující kontrolu finančních toků. Toto jednání je však částí konzervativního duchovenstva a biskupů chápáno jako útok na „nepohodlné“ kruhy církve, známé svým nekompromisním postojem v otázce Kosova a Metochie, odmítáním ekumenismu a sbližování se Západem.

připravil rj.

Z intronizace biskupa Theodosije, Prizren, Kosovo

ILARION ALFEJEV: IZÁK SYRSKÝ A JEHO DUCHOVNÍ ODKAZ

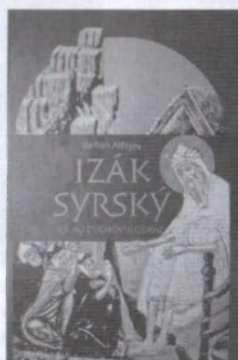
„Ať je chválena velebnost Pána, který nám otevírá dveře, abychom neměli jiné přání než toužit po něm! Neboť jenom tak opustíme všechny věci a naše mysl pokračuje v hledání jeho samého a nestará se o to, co by jí mohlo bránit v zření Pána. Čím víc se mysl osvobozuje od starostí o viditelné věci a zabývá se nadějí na věci budoucí, moji milovaní bratři... tím víc se zjemňuje a stává se v modlitbě průzračnou... Proto nám Pán dal příkázání, aby se člověk především pevně zdržoval chamtivosti a vyhýbal se ruchu a zmatku světa a zprostil se starostí, jaké mají všichni lidé...“ (s. 93)

Vydalo nakladatelství Pavel Mervart, Červený Kostelec, přeložili Jaroslav Brož a Michal Routil, ISBN 978-80-87378-37-3.

S pozoruhodnou a pěknou knížkou o sv. Izáku Syrském (Izáku z Ninive) od současného významného metropolity Ruské pravoslavné církve Ilariona Alfejeva přišlo před Vánoci roku 2010 na český knižní trh vydavatelství Pavla Mervarta. Knižka nám předně přibližuje život a dílo významného světce, mystika a duchovního učitele, jehož spisy tvoří v pravoslavné církvi díky řadě překladů již 10 století jeden z pilířů rozvoje duchovního života, a to nejenom v monastýrech, ale všude tam, kde pravoslavní křesťané usilují o prožívání Boží přítomnosti a o duchovní pokrok. V neposlední řadě nás tento vydavatelský počín uvádí v rozsáhlém a poměrně zajímavém úvodu do méně známých historických a teologických realit církve a doby, v níž Izák Syrský žil a tvořil.

Knižka samozřejmě neskrývá, že Izák Syrský patřil ve své době k tzv. syrochaldejské církvi Východu, spojované s nestoriánstvím, či přímo označované jako nestoriánská, která však v období prvního tisíciletí křesťanství proslula jak řadou zajímavých a vzdělaných teologů, tak velkým misijním nasazením v Číně, Indii, Turkmenistánu i jinde ve střední Asii a na mnoha dalších místech Středního i Dálného východu. Pozorný čtenář se například z knížky dozví také o tom, že úpadek „nestoriánské“ syrochaldejské církve (uznávající pouze první dva všeobecné sněmy) přišel zejména díky působení mocenských a politických faktorů až mnohem později, než by se z ryze teologických či historických důvodů dalo očekávat.

Dalším zajímavým zjištěním pak může být skutečnost, že při překládání jemných teologických rozdílů a pojmů, jakými jsou osoba, hypostaze, podstata či bytnost, se

u staré syrštiny (podobně jako u řady neřeckých církví obviňovaných z monofyzitství) naráží na složitost překladu specifických, původně řeckých, filosofických a teologických termínů.

Složitost církevní situace v oblasti kulturně i geograficky vzdálené od byzantských církevních a kulturních středisek však nic neubírá na velikosti a významu osobnosti Izáka Syrského, který, jak Alfejevovo dílo dosvědčuje, se na jedné straně nikdy nezřekl z pravoslavného hlediska mylných teologických názorů a východisek svoji církve, na straně druhé však tyto

názory a východiska nikterak nebránil a neobhajoval, k čemuž zřejmě přispělo celkové asketické zaměření jeho osobnosti a díla. Izák se jakožto mnich a asketa ve svých spisech zaměřoval především na jiná než na dogmaticko-polemická témata a tato témata rozebírají i jednotlivé kapitoly Alfejevovy knížky: Bůh, vesmír, člověk, Cesta mlčení, Zkoušky na cestě k Bohu, Pokora, Modlitba, Společenství s Bohem a Život budoucího věku. Není divu, že toto zaměření Izáka Syrského z něj učinilo autoritu na cestě duchovního života nejenom v prostředí jeho vlastní církve a komunity, ale postupně na celém pravoslavném Východě s pozdějším dopadem na mnišství a cestu kontemplativního života v prostředí křesťanského Západu.

Knižku Ilariona Alfejeva lze zajisté doporučit všem, kdo se chtějí seznámit s životem, dobou a teologickým i kulturním kontextem vzniku Izákova pozoruhodného díla. Díky řadě citací z originálů Izákových děl však v knížce naleznou inspiraci také ti čtenáři, kteří chtějí prohloubit svůj duchovní život a budou osloveni moudrostí slov tohoto velkého křesťanského mystika, askety a znalce lidské duše.

Roman Juriga

SVĚCENÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE NA VRANOVSKÉ ULICI V BRNĚ

Významný den prožilo brněnské společenství věřících při monastýru svatě Ludmily v Brně dne 5. prosince 2010. V tento den byl totiž v kapli sv. Ludmily slavnostně posvěcen základní kámen nového chrámu, který by měl vzniknout ve vnitřních prostorách bloku ohraničeného ulicemi Vranovská, Mostecká, Husovická a Svitavská v Brně-Husovicích.

Posvěcení základního kamene, po němž bude následovat zahájení stavby chrámu, je logickým vyústěním snah společenství věřících kolem monastýru svatě Ludmily, vedeného sestrou Eulogií, a lidí, kteří se spolu s o. Mgr. Ing. Cristianem Popescu a mátuškou Mgr. Miladou Čermákovou podílejí na pomoci migrantům a běžencům v rámci Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE). Toto sdružení již od počátku 90. let minulého století vede nejrůznější programy pro osoby i celé rodiny, které se v nezaviděné situaci běženců ocitly v České republice a potřebují duchovní, právní, administrativní, sociální či psychologickou pomoc a také zvládnutí základních jazykových a komunikačních dovedností pro svoje zařazení a pobyt v České republice.

Slavnostní posvěcení základního kamene chrámu, jehož stavba se jeví jako nutná především z prostorových důvodů (věřící se již do kaple v přízemních prostorách azylového domu s monastýrem na Vranovské ulici č. 48 nevejdou), bylo orámováno příjezdem J. V. arcibiskupa Simeona, který byl přivítán dětmi z farnosti, matkou Eulogií a o. Cristianem Popescu. Samotná archijerejská svatá liturgie sloužená arcibiskupem Simeonem, o. Cristianem Popescu a o. diakonem Mojmiřem Křížem, na níž přísluhovalo hned několik hypodiákonů, se nesla v adventním duchu a byla ozdobena kázáním vladyky Simeona na téma přímosti křesťana v postojích, řeči a jednání, jež má být základem jeho odpovědného života v církvi i ve společnosti.

V průběhu sv. liturgie přijal diakonské svěcení z rukou arcibiskupa Simeona o. Josef Bednařík (70), který se pro svatou pravoslavnou víru i kněžské působení rozhodl v pozdějším věku po studiu římskokatolické teologie a který působil předtím řadu let v různých vedoucích funkcích ve stavebnictví.

Po sv. liturgii, na níž se v nevelkých prostorách kaple sv. Ludmily shromáždilo 70 dospělých a již tra-

dičně více než desítka dětí, následovalo milé společné setkání s občerstvením v prostorách klubovny – vzdělávací místnosti SOZE se zázemím. Setkání nabídlo příležitost diskutovat s arcibiskupem Simeonem a přítomnými otci duchovními řadu otázek týkajících se dějin církve, o něž se zdejší věřící živě zajímají, a také příležitost požádat vladyku Simeona o arcipastýřské požehnání.

Za podání, přípravu a přinesení řady skvělých postních pokrmů patří poděkování matce Eulogii, mátušce Miladě i radě sester ze společenství, které se v Brně-Husovicích na Vranovské ulici 48 setkává o nedělích a o velkých svátcích.

Jménem redakce Hlasu pravoslaví přejeme společenství při monastýru svatě Ludmily dobrý začátek a pokračování stavby nového chrámu a otci Josefu Bednaříkovi, který hned následujícího dne (6. prosince

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

2010) přijal kněžské svěcení v monastýru ve Vilémově, radost ze služby Bohu a lidem v církvi.

MILOVICE

Chrámový svátek svaté mučednice Kateřiny oslavili věřící v sobotu 11. 12. 2010 v místním římskokatolickém kostele v Milovicích. Pravoslavní z Milovic a okolí si již několik let propůjčují tento chrám ke konání pravidelných bohoslužeb. Chrámového svátku se již potřetí zúčastnil metropolita Kryštof s duchovenstvem. Ten letošní byl ozvláštněn příjezdem klerika Polské pravoslavné církve igumena Štefana, který před léty studoval na naší Pravoslavné bohoslovecké fakultě PU v Prešově. Metropolita Kryštof daroval milovickým věřícím kámen ze svaté hory sinajské, na němž je znázorněn památný keř, který nořel a neshořel a prorok Mojžiš u něj uslyšel Boží hlas. Po ukončení bohoslužeb věřící štědře pohostili všechny poutníky včetně zástupce kubánských kozáků, jenž vyznamenal metropolitu Kryštofa pamětní kozáckou medailí.

MONASTÝR V LOUČKÁCH

V den svátku divotvorné ikony přesvaté Bohorodice „Nečánaja rádosť“ (Nečekaná radost) 22. prosince 2010, umístěné v monastýru svatého Václava a Ludmily v Loučkách, se konala archijerejská svatá liturgie v čele s metropolitou Kryštofem a dalšími deseti duchovními. Divotvorná ikona má v monastýrském chrámu zvláštní kivot a přicházejí k ní desítky pravoslavných křesťanů, aby se před ní pomodlili a hledali u ní duchovní pomoc. Na konci svaté liturgie daroval vládka metropolita igumeně monastýru matce Valentýně svaté ostatky ctihodných Mojžiše Uhrina, Joba Uholského a Serafíma Glínsko-Abcház-

ského a především malou částku svatého Kristova kříže, které dostal při své nedávné návštěvě Podkarpatské Rusi, aby přinášely požehnání pravoslavnému lidu v Čechách. Všichni poutníci, kteří se zúčastnili tohoto svátku, byli uneseni nádhernou květinovou výzdobou monastýrského chrámu a těšili se z překrásných nových liturgických předmětů: svatého prestolu, žertveníku, analogů i nové divotvorné ikony počájevské Matky Boží. Igumena Valentýna se sestrami nejenom, že všechny přítomné pohostila, ale dala jim též svatý olej z lampády nepřetržitě svítící u ikony a svatých ostatků mučedníků Václava a Ludmily.

BOHOSLUŽBA ZA ZESNULÉHO METROPOLITU DOROTEJE

V den zesnutí metropolity Doroteje 30. prosince se konala archijerejská svatá liturgie v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice v Praze 3, u jehož vchodu zprava se nalézá hrob našeho třetího metropolity, vládky Doroteje. Bohoslužby se zúčastnilo dvanáct duchovních z pražské i olomoucko-brněnské eparchie a množství věřících. Metropolita Kryštof ve svém kázání vzpomněl velikou lásku svého předchůdce k modlitbě a pastýřské službě, kterou vždy konal s velkou pečlivostí a pokorou. Po panychidě se všichni odebrali

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

k hrobu metropolity Doroteje, u něhož stáli čestnou stráž pražští kozáci, a zapělí mu věčnou paměť.

VÝROČÍ VYSVĚCENÍ NA KNĚZE

Metropolita Kryštof a arcibiskup Simeon společně poděkovali Hospodinu za svatou tajinu kněžství, kterou oba přijali 25. prosince v pražském katedrálním chrámu svatých Cyrila a Metoděje. Vladyka Simeon zde byl vysvěcen metropolitou Janem (Kuchtinem) před 52 lety a vladyka Kryštof metropolitou Dorotejem (Filipem) před 36 lety. Oba jubilianty pozdravil představený katedrály metropolitní protopresbyter ThDr. Jaroslav Šuvarský, PhD., přítomní duchovní otcové protojerej Ing. Jiří Čáp a jerej Bc. Jan Fr. Beránek spolu s věřícími. Květinové dary oslavencům předali

mátuška Mgr. Eva Šuvarská a členka sboru starších MUDr. Nina Vojáčková. Přejeme oběma našim vladkům hojnost Božího požehnání v jejich nelehkém duchovním poslání.

KONCERT VE VILÉMOVĚ

Pravoslavná akademie uspořádala 29. prosince 2010 tradiční vánoční koncert v prostorách Gorazdova cyrilometodějského střediska duchovních setkání ve Vilémově. Letošního roku na něj přijala pozvání komorní sestava pěveckého sboru katedrálního chrámu svatého Václava v Brně. Sborníky Xenie a Jaroslav Černočtí, oba absolventi regentské školy při

Moskevské duchovní akademii, připravili program, který se skládal v první části z vánoční liturgické duchovní hudby, v druhé části pak bylo pásmo českých, ukrajinských a srbských koledí. Koncert slovem provázal metropolita Kryštof, předseda Pravoslavné akademie, a Mgr. Roman Juriga, její výkonný ředitel a místopředseda. Koncertu se zúčastnilo vděčné občanstvo z Vilémova a okolí. Přítomen byl i starosta obce pan Ing. Vladimír Huf s chotí, osobní tajemnice arcibiskupa Simeona sestra Bc. Perla Jarečná, sestry vilémovského monastýru v čele s matkou představenou Alexii, pracovníci městského úřadu v Olomouci a další. Brněnští sboristé byli za vynikající umělecký zážitek odměněni bouřlivým potleskem. Na závěr všichni přítomní společně zazpívali nejkrásnější českou koledu „Narodil se Kristus Pán“.

METROPOLITA KRYŠTOF NA ČT 24

Metropolita Kryštof hovořil o svátcích Narození Páně o místní pravoslavné církvi v pondělí 3. ledna 2011 v 10.10 hod. v České televizi na kanálu ČT 24. Otázky mu kladla redaktorka Barbora Peterová v rubrice Profil. *ústředí*

POZVÁNKY

**SRDEČNĚ ZVEME ČLENY BPM, MLADÉ PRAVOSLAVNÉ VĚŘÍCÍ ZE VŠECH CÍRKEVNÍCH
OBCÍ, DUCHOVNÍ OTCE A VSECHNY OSTATNÍ ZAJEMCE NA ...**

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ BRATRSTVA PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE

TERMÍN A MÍSTO KONÁNÍ:

**19. 2. 2011 V OLOMOUCI, SUTERÉNNÍ PROSTORY CHRÁMU SV. GORAZDA,
ZAHÁJENÍ V 9:00 SVATOU LITURGIÍ**

Kontakt: Ivo Vrobel, prezident BPM. email: ivo.vrobel@gmail.com, web: www.bpm-cz.info

BRATRSTVO PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE SE PROBOUZÍ ZE ZIMNÍHO SPÁNKU, PŘIPOJ SE

VŠICHNI MLADÍ PRAVOSLAVNÍ VĚŘÍCÍ, KTEŘÍ CHCETE

- poznat nové přátele mezi pravoslavnými, ať jste odkudkoli
- komunikovat se svými vrstevníky nejen ze svého regionu
- dozvědět se více o pravoslaví
- vědět dopředu o připravovaných pravoslavných akcích v ČR i v zahraničí (poutě, všenoční bdění, tábory, besedy, dobrovolnické brigády na farnostech, svátky, turistické akce, workshopy, společná setkávání)
- mít možnost se přímo podílet na přípravě a organizaci takovýchto akcí v ČR i v zahraničí
- nahlédnout pod pokličku běžného církevního života
- vyjádřit nahlas svůj názor
- podílet se na vedení Bratrstva pravoslavné mládeže v ČR

**MÁTE ŠANCI UDĚLAT PRVNÍ KROK - ZÚČASTNIT SE VALNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ BRATRSTVA
PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE,**

19. 2. 2011 v chrámu sv. Gorazda v Olomouci od 9:00

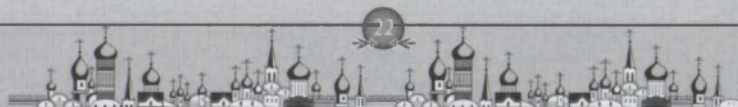
Potřebujeme administrátora webových stránek, akční lidi do výkonného výboru Bratrstva, pisálky článků a aktualit, nadějně fotografy a vůbec nadšené mládežníky, kteří se zapojí do našich akcí.

Pokud máte zájem...

více informací o BPM na www.bpm-cz.info

Rozhodnete-li se přijet na valné shromáždění do Olomouce, napište prosím email na adresu ivo.vrobel@gmail.com (nejen kvůli odhadu množství občerstvení :o))

Ivo Vrobel, prezident BPM
email: ivo.vrobel@gmail.com
web: www.bpm-cz.info

PROGRAM METROPOLITY

PŘEHLED BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYŠTOFA V MĚSÍCI ÚNORU 2011

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

SOBOTA 5. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií ve starořečtině (jazyce Nového zákona) v chrámu Zvěstování přerodící Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2

NEDĚLE 6. ÚNORA

v 9.30 hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v katedrálním chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově 9a v Praze 2

PONDĚLÍ 7. ÚNORA

v 8⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

STŘEDA 9. ÚNORA

v 6⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v kapli sv. Jána Teologa v Kněžském pravoslavném semináři na Pravoslavné bohoslovecké fakultě PU v Prešově

ČTVRTEK 10. ÚNORA

v 10⁰⁰ hod. požeňnat pracovní pastýřské setkání duchovních Pražské pravoslavné eparchie v Nedělní škole sv. Ludmily na Sibiřském náměstí (vchod vlevo pod autosalonem - Goetheho 1) v Praze 6

SOBOTA 12. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit spolu s Jeho Vysokopreosvíceností arcibiskupem Simeonem archijerejskou sv. liturgií v monastýrském chrámu Zesnutí přerodící Bohorodice ve Vilémově u Litovle a blahopřát po ní vladykovi Simeonovi k 85. narozeninám

NEDĚLE 13. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Václava v Brně

PONDĚLÍ 14. ÚNORA

v 8⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

ÚTERÝ 15. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit spolu s Jeho Vysokopreosvíceností metropolitou volokolámským Ilarionem archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přerodící Bohorodice na Olšanech v Praze 3

PÁTEK 18. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přerodící Bohorodice na Olšanech v Praze 3

SOBOTA 19. ÚNORA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v domovní kapli sv. Mikuláše v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenci

NEDĚLE 20. ÚNORA

v 8.30 hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu svatého Ducha v Šumperku

STŘEDA 23. ÚNORA

v 6⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v kapli sv. Jána Teologa v Kněžském pravoslavném semináři na Pravoslavné bohoslovecké fakultě PU v Prešově

25. ÚNORA AŽ 2. BŘEZNA

na základě pozvání Jeho Vysokopreosvícenosti metropolitou newyorského Ilariona být hostem Ruské pravoslavné církve v zahraničí

NEDĚLE 27. ÚNORA

v 10⁰⁰ hod. sloužit spolu s metropolitou newyorským Ilarionem v newyorském katedrálním chrámu

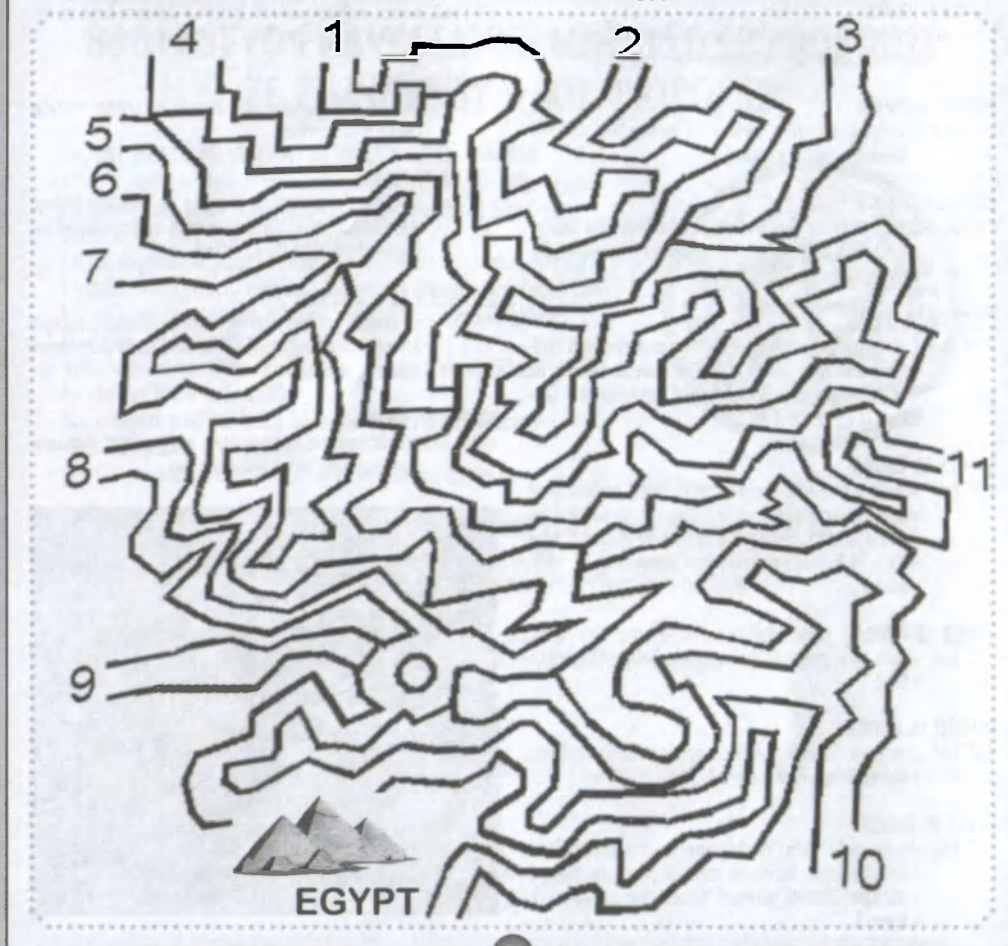

Milé děti,

určitě znáte příběh o tom, jak se narodil Pán Ježíš v Betlémě. Když se Ježíšek narodil, pronásledoval jej zlý král Herodes. Malý Ježíšek na oslíkovi se svojí maminkou Pannou Marií a svatým Josefem proto museli utéci do Egypta, aby se zachránili před zlobou krále Heroda. Pro Pannu Marii, Josefa a malého Ježíška to byla cesta, na které prožili nejednu složitou situaci, museli se skrývat před vojáký zlého krále a především najít nejlepší cestu.

Pomůžete jim najít cestu do Egypta?

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

Děti s panem farářem se na svátek **Zjevení Páně**, kdy si připomínáme křest Pána Ježíše svatým Janem v řece Jordán, vybrali světit studánku do lesa. Kráčeli hlubokým sněhem a u studánky našli ve sněhu stopy různých zvířátek. Dokážete podle stop rozeznat, která zvířata anebo ptáci se chodí do studánky napít?

Které stopy patří kterému zvířátku?

ZKUSTE SI IKONU VYMALOVAT PODLE 2. STR. OBÁLKY

MÍSTA HODNÁ PAMĚTI - CHRÁM SV. MARKÉTY ANTIOCHJSKÉ V KOPČANECH

Chrám sv. Markéty Antiochijské v Kopčanech na slovenském břehu řeky Moravy se nachází ve vzdálenosti necelý 1 km od Valů v Mikulčicích, kde se zřejmě rozkládalo největší velkomoravské sídliště posvěcené misijním dílem sv. Cyrila a Metoděje. Jedná se o pozoruhodnou, dodnes stojící (!) a v minulosti překvapivě opomíjenou památku, jejíž historie sahá do velkomoravského období. Chrám stál u východní cesty z Mikulčického hradiska a sloužil v době rozkvětu Velké Moravy v 9. stol. obyvatelům několik osad v jeho blízkosti. Archeologické nálezy naznačují, že osada kolem chrámu sv. Markéty Antiochijské byla zřejmě posledním sídlištěm zbytku mikulčické aglomerace také po zániku velkomoravského hradiska.

rj

SVĚCENÍ ZÁKLADNÍHO KAMENE V MONASTÝRU V BRNĚ 5. PROSINCE 2010

SVĚCENÍ O. JOSEFA BEDNAŘÍKA NA KNĚZE VE VILÉMOVĚ 6. PROSINCE 2010

